SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI BIOPOLTTOAINEISTA JA BIONESTEISTÄ ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA (HE 70/2020 vp)

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, haluaa kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto. RED II:n toimeenpano on tärkeä asia biokaasusektorille, sillä kestävyysvaatimukset ovat tässä laajuudessaan toimialalle uusi asia. On myös huomattava, että soveltamisalan piiriin on tulossa lähivuosina lisää biokaasutoimijoita, sillä biokaasun liikennekäyttöä ja ravinteiden kierrätystä pyritään lisäämään Suomessa.

Lisäksi tärkeää on se, että RED II:n antaa yhteiset pelisäännöt kestävyyden arvoimiseksi ja osoittamiseksi kaikille uusiutuvan energian tuottajille Suomessa ja EU:n jäsenmaissa. Tämä edesauttaa biokaasun sisämarkkinoiden syntymistä ja vaikuttaa biokaasun kilpailukykyä suhteessa nestemäisiin biopolttoaineisiin. Olemme kiinnittäneet hallituksen esityksessä huomioita seuraaviin asiakohtiin.

Tavoite ja valmistelu

Lakiesityksen pääasiallisena tavoitteena on RED II:n kestävyyskriteerien kansallisen täytäntöönpano sekä varmistaa, että Suomessa kulutetut biopolttoaineet, bionesteet ja biomassapolttoaineet ovat tuotettu kestävällä tavalla. Esityksen tavoitteena on lisäksi, ettei kestävyyskriteerien täyttymisen osoittamisesta aiheudu toimijoille kohtuuttomasti hallinnollista taakkaa.

SBB:n mielestä lakiesitys vastaa asetettuihin tavoitteisiin. Lakiesitys on mielestämme kokonaisuutenaan hyvin laadittu, ja se vastaa työryhmän loppuraportissa esitettyjä suosituksia. SBB on pysyvänä asiantuntijajäsenenä osallistunut kestävyyskriteeridirektiivin uudistamisen kansallista toimeenpanoa selvittäneen työryhmän työhön.

Vaikutus muihin säädöksiin

Kestävyyslaki on nykyisin ns. puitelaki, jonka säännösten soveltaminen perustuu muualla lainsäädännössä säädettyyn velvoitteeseen tai valtionavustuspäätökseen. Kestävyyslailla on täten vaikutusta useaan eri säädökseen. Jatkotyössä on mielestämme tärkeää varmistaa, että kestävyysvaatimuksia sovelletaan onnistuneesti myös muissa yhteyksissä eli jakeluvelvoitteen

käyttöönotossa, maatalouden rahoituskehyksen uudistuksessa sekä ravinnekiertokorvauksen käyttöönotossa sekä myös energia- ja liikenneverotuksen muutoksessa.

Hallinnollinen taakka

Hallinnollisen taakan vähentämiseksi esityksessä keskeisimmät asiat ovat nykyisen kansallisen kestävyysjärjestelmän laajentaminen kattamaan RED 2:n vaatimukset sekä pienempien sähkön ja lämmön tuottajien rajaaminen kestävyyskriteerien ja kasvihuonekaasupäästöjen vähennyskriteerien soveltamisen ulkopuolelle (kts. § 5a). SBB kannattaa molempia esityksiä, emmekä koe, että ne vaarantaisivat RED 2:n tavoitteiden saavuttamista.

Määritelmät

4 pykälän 8 kohdassa säädettäisiin biokaasun määritelmästä, jonka mukaan biokaasulla tarkoitettaisiin biomassasta tuotettuja kaasumaisia polttoaineita. Määritelmä on RED II:n mukainen. SBB pitää biokaasun määritelmää tarpeellisena, sillä se selventää biokaasun määritelmää suhteessa synteettisiin kaasuihin. Kiinnostus synteettisten kaasun valmistamiseksi on lisääntymässä ja niistä voidaan puhua virheellisesti ”biokaasuna”, vaikka ne valmistettaisiin muusta kuin biomassapohjaisesta syötteestä ja vaikka niiden kestävyysvaatimukset olisivat erilaiset.

Mitä tulee jätteen määritelmään, niin lakiehdotus on sen suhteen yksinkertainen ja selkeä, eli emme esitä sen osalta muutoksia. Haluamme kuitenkin tuoda tietoonne, että jätelainsäädännön alaisen jätteen ja ei-jätteen määritelmien soveltamiseen saattaa liittyä tulkinnallisuutta suhteessa RED II:een. Tämän vuoksi SBB kehottaa kiinnittämään jätteen määrittelyyn huomioita nyt ja jatkossakin kaikessa säädösvalmistelussa, jossa viitataan jätteen määritelmään.

Vaikutukset biokaasusektoriin

SBB:n mielestä biokaasua koskevat erityiskysymykset on otettu hyvin huomioon lakiesityksessä, lain perustelumuistiossa (s. 20) sekä kestävyyskriteerityöryhmän loppuraportin suosituksissa. Perustelumuistiossa biokaasuun liittyen on esitetty mm. seuraavia vaikutuksia:

- Laajentuvalla kestävyyskriteerisääntelyllä on vaikutuksia biokaasutoimialan yritysten kustannuksiin, sillä suurella osalla biokaasutoimialan yrityksiä tai alalle vasta tulevilla yrityksillä ei ole entuudestaan kokemusta kestävyyskriteereistä, todentamisesta tai

laatujärjestelmistä ja siten kestävyyden osoittamiseen liittyvien velvoitteiden täyttäminen tulee vaatimaan yrityksiltä henkilöstöresursseja ja mahdollisesti järjestelmäinvestointeja.
- Lakiesityksellä voi olla positiivisia alueellisia vaikutukset biokaasun osalta, sillä laitoksia on eripuolella Suomea.
- Biokaasualan sääntely ja toimijoiden toimintaympäristö ovat murroksessa (muuttuva lainsäädäntö, biokaasun tuonti- ja vientimahdollisuudet, uudet kaupankäyntimuodot)
- Selkeät kasvihuonekaasupäästövähenemävaatimukset saattavat tehostaa yritysten toimintaa ja toimien vaikuttavuutta etenkin ravinteiden kierrätyksessä.
- Tiukennetut kasvihuonekaasupäästövähenemävaatimukset mahdollisesti edistävät yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintaa
- Kasvihuonekaasupäästövähenemävaatimukset voivat mahdollisesti edistää uudenlaisia ratkaisuja ja innovaatioita kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi polttoaineen tuotannossa ja tuotantoketjussa.

Perustelumuistiossa sivulla 21 on mainittu, että *pienen kokoluokan liikennebiokaasulaitoksien osalta kestävyysjärjestelmän perustamisen ja ylläpidon kustannukset suhteessa koko liiketoiminnan kokoon saattavat muodostua liian suureksi taloudelliseksi rasitteeksi, mikä voi johtaa biokaasun jalostaminen ja jakelu liikenteeseen saattavat keskittyä harvojen tahojen käsiin ja siten johtaa markkinoiden keskittymiseen*. SBB pitää tärkeänä, että Suomeen syntyy erikokoisia biokaasulaitoksia. Haluamme kuitenkin muistuttaa, että liikennebiokaasun jalostaminen vaatii suhteellisen korkeat laitosinvestoinnit, riittävän määrän syötteitä ja riittävästi kysyntää syntyville lopputuotteille, minkä johdosta liikennebiokaasun tuotanto ei yleensä ole taloudellisesti kannattavaa vuosittain alle 15 000 tonnia käsittelevissä laitoksissa. Tämän vuoksi SBB ei koe, että lakiehdotus sellaisenaan vaikuttaisi pienten toimijoiden toimintaedellytyksiin.

Kuten perustelumuistiossa on kerrottu, niin biokaasualan sääntely ja toimijoiden toimintaympäristö ovat murroksessa. Suomalaisen biokaasun kilpailukyvyn varmistamiseksi SBB pitää tärkeänä, että RED 2:n toimeenpano onnistuu täsmällisesti myös muissa jäsenmaissa, sillä kaasumarkkinat tuovat suomeen lähivuosina myös muualla tuotettua biokaasua. SBB ehdottaa, että perustelumuistioon lisättäisiin vielä kirjaus, että muutaman vuoden kuluttua biokaasun osalta toimeenpanon onnistumista arvioitaisiin ja arvioinnin pohjalta toteutettaisiin tarvittavat korjausliikkeet**.**

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Toimeenpano ja jatkotyö tärkeää

SBB pitää hyvänä sitä, että TEM on ryhtynyt kansalliseen toimeenpanoon riittävän ajoissa ja päättäväisesti. Toiminnanharjoittajille tulee jäädä riittävästi aikaa kestävyysjärjestelmien kehittämiseen, minkä vuoksi olisi tärkeää, että kestävyyslain muutos saataisiin vahvistettua mahdollisimman nopeasti. Energiavirastolle tulee osoittaa riittävät resurssit uusien velvoitteidensa hoitamiseen.

Esityksen mukaan kestävyyslakiin kirjattaisiin kasvihuonekaasupäästövähennysvelvoitteet hyvin yleisellä tasolla. Tämä johtaa siihen, että laskennan osalta tarkempi ohjeistus on tarpeen antaa joko Energiaviraston laatimalla ohjeistuksella tai antamalla tekninen laskentaohjeistus asetuksessa**.** SBB pitää laskentaohjeistuksen laatimista hyvin oleellisena toimenpiteenä. Pidämme tärkeänä myös sitä, että sidosryhmät voivat osallistua ohjeistuksen laatimisiin. Laskentaohjeistus on hyvin oleellinen biokaasun kannalta, sillä silloin ratkaistaan lopulta muun muassa se, miten esimerkiksi turvemailla kasvatetun nurmen kasvihuonekaasupäästöt lasketaan ja kuinka hyvin esimerkiksi kierrätysravinteiden käyttö voidaan huomioida laskelmissa. SBB pitää myös tärkeänä, että kestävyyskriteerien lainsäädännöllisessä jatkotyössä tulee tarkastella myös synteettisten kaasujen kestävyyskysymyksiä, mitkä ovat tällä hetkellä hyvin epäselvät.

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä,
anna.virolainen-hynna@biokierto.fi,
0400-987 805, www.biokierto.fi

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, edustaa yrityksiä ja henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneita biokaasusta, uusiutuvista kaasuista, kaasuautoilusta ja ravinnekierrosta. SBB jäsenistön osuus Suomen biokaasun tuotannosta on lähes 70 %, käytössä olevista liikennekaasun jakeluasemista 85 % sekä yli 50 % kierrätysravinnetuotannosta.